

مجازات چه جرایمی قابل تعلیق نیست؟

تعلیق مجازات برای اصلاح مجرمان و کمک به بازگشت آنها به جامعه، یکی از راهکارهای قانونی برای حبس‌زدایی از قوانین و کاهش جمعیت کیفری است اما برخی جرایم هستند که به واسطه ماهیت جرم، امکان تعلیق مجازات آن تحت هیچ شرایطی وجود ندارد.

تعلیق مجازات برای اصلاح مجرمان و کمک به بازگشت آنها به جامعه، یکی از راهکارهای قانونی برای حبس‌زدایی از قوانین و کاهش جمعیت کیفری است اما برخی جرایم هستند که به واسطه ماهیت جرم، امکان تعلیق مجازات آن تحت هیچ شرایطی وجود ندارد.

به گزارش تابناک؛ تعلیق مجازات یکی از تاسیسات کیفری در بحث مجازات است که به قاضی اجازه می‌دهد ضمن محاکمه مجرمان، این فرصت را به آنها بدهد تا با اصلاح رفتار گذشته خود، از وقوع جرایم بعدی نیز پیشگیری کنند. در نظام تعلیق مجازات، قاضی می‌تواند در جرایمی که لطمه جدی به امنیت و نظم عمومی جامعه وارد نشده یا خسارت سنگینی به حقوق افراد خصوصی بار نکرده و فرد هم فاقد سابقه کیفری موثر است، برای مدت یک تا 5 سال اجرای مجازات را به تعلیق درآورد. در صورتیکه متهم در مدت تعلیق مجازات، مرتکب جرم جدیدی نشود، نه تنها اجرای مجازات از وی برداشته می‌شود، بلکه آثار تبعی جرم هم از سجل کیفری فرد پاک می‌شود.

تعلیق مجازات، فرصت دوباره‌ای به مجرمانی است که بر اثر غفلت، برای اولین بار مرتکب جرم شده‌اند و قانونگذار این امید را دارد، تا با ارائه فرصت دوباره به وی، از زندانی شدن فرد و بار شدن آثار سوء مجازات بر وی جلوگیری کند؛ همچنین می‌خواهد با تعلیق مجازات، این اخطار را به فرد مجرم بدهد که از تکرار جرم در آینده بپرهیزد.

بر اساس قانون مجازات اسلامی، در صورتی که شرایط قانونی فراهم باشد، در تمام جرایمی که مجازات آن کمتر از 15 سال حبس یا کمتر از 36 میلیون تومان جزای نقدی است، قاضی می‌تواند اجرای مجازات را برای مدت یک تا 5 سال به حالت تعلیق درآورد. البته جدا از شرایط قانونی گفته شده، تعلیق اجرای مجازات، در برخی جرایم، به لحاظ اهمیت آن و آثار سوئی که بر امنیت اجتماعی دارد، تعلیق مجازات در هیچ شرایطی مجاز نبوده و مجازات فرد خاطی ضروری است.

شرایط برخورداری از تعلیق در مجازات

اولین شرط برای برخورداری از امتیاز تعلیق در مجازات این است که متهم سابقه محکومیت کیفری موثری نداشته باشد؛ یعنی پیش از این، مرتکب جرمی که مجازات آن حبس بیشتر از دو سال، یا شلاق حدی، یا قصاص نفس یا قصاص عضو است، نشده باشد.

دومین شرط این است که جهات تخفیف در مجازات، در پرونده اتهامی وجود داشته باشد. یعنی متهم همکاری موثری در شناسایی سایر شرکاء جرم کرده باشد، یا اینکه خودش پیش از تعقیب، به وقوع جرم اعتراف کرده باشد یا متهم به بیماری یا کهولت سن دچار باشد، یا اینکه زیان وارده در نتیجه جرم، ناچیز باشد یا شاکی خصوصی گذشت کرده باشد و یا در نهایت اینکه مداخله مجرم در وقوع جرم بسیار ضعیف باشد. اگر هرکدام از این موارد در پرونده متهم باشد، دادگاه می‌تواند مجازات متهم را تخفیف داده و اجرای مجازات را در خصوص وی، به حالت تعلیق درآورد.

شرط دیگری که قانونگذار در خصوص تعلیق اجرای مجازات پیش‌بینی کرده، این است که قاضی، اصلاح مجرم در آینده را پیش‌بینی کند و آثار ندامت را در وی مشاهده کند. همچنین متهم باید ضرر و زیان شاکی خصوصی را جبران کرده باشد یا به نحوی، قرار ترتیب پرداخت آن را داده باشد.

با تحقق این شرایط، قاضی می‌تواند مجازات متهم را به حالت تعلیق درآورد؛ البته همانطور که گفته شد، تعلیق مجازات در برخی جرایم، قانونی نبوده و در هر حال متهم باید مجازات شود.

ممنوعیت تعلیق مجازات در برخی جرایم خاص

در قانون مجازات اسلامی مصوب 1392 و برخی قوانین خاص، جرایمی که قابل تعلیق در مجازات نیستند، از سوی قانونگذار برشمرده و zwnj; شده zwnj; اند.

بر اساس ماده 47 قانون مجازات اسلامی، در صورت ارتکاب جرایمی مانند الف- جرائم علیه امنیت داخلی و خارجی کشور، خرابکاری در تأسیسات آب، برق، گاز، نفت و مخابرات، ب- جرائم سازمان یافته، سرقت مسلحانه یا مقرون به آزار، آدم ربایی و اسیدپاشی، پ- قدرت نمایی و ایجاد مزاحمت با چاقو یا هر نوع اسلحه دیگر، جرائم علیه عفت عمومی، تشکیل یا اداره مراکز فساد و فحشا، ت- قاچاق عمده مواد مخدر یا روانگردان، مشروبات الکلی و سلاح و مهمات و قاچاق انسان، ث- تعزیر بدل از قصاص نفس، معاونت در قتل عمدی و محاربه و افساد فی الارض و ج- جرائم اقتصادی، با موضوع جرم بیش از یکصد میلیون ریال به هیچ zwnj; وجه مجازات متهم قابل تعلیق نبوده و به لحاظ آثار بدی که وقوع این دسته از جرایم بر امنیت روانی جامعه دارد، متهم حتما باید مجازات شود.

علاوه بر ماده 47 قانون مجازات اسلامی، در قوانین خاص دیگری نیز، جرایمی که امکان تعلیق مجازات ندارد، به تصریح از سوی قانونگذار مشخص شده zwnj; اند.

اولین جرم غیرقابل تعلیق در قوانین خاص، جرایم مرتبط با مشروبات الکلی است که در مواد 702 و 703 قانون مجازات اسلامی مصوب 1375 به آنها اشاره شده است. خرید، حمل، نگهداری، ساخت، فروش، واردات یا در اختیار قراردادن مشروبات الکلی از جمله جرایمی است که قانونگذار برای آنها شلاق، حبس و جزای نقدی در نظر گرفته و مجازات آنها هم قابل تعلیق نیست.

دومین جرم، صدور چک بی zwnj; محل است. بر اساس ماده 10 قانون صدور چک، هر کس با علم به بسته بودن حساب بانکی خود، مبادرت به صدور چک نماید، عمل وی در حکم صدور چک بی zwnj; محل خواهد بود، و مجازات تعیین شده، غیرقابل تعلیق است. zwnj; را

جرم بعدی، اختلال در نظام اقتصادی است. بر اساس تبصره 5 و zwnj; ماده 2 و zwnj; قانون مجازات اخلاص zwnj; گران در نظام اقتصادی کشور، مصوب 1369 و zwnj; هیچ یک از مجازات zwnj; های مقرر در این قانون، قابل تعلیق نبوده، هم zwnj; چنین، اعدام و جزایهای مالی و محرومیت و انفصال دایم از خدمات دولتی و نهادها از طریق محاکم، قابل تخفیف یا تقلیل نمی zwnj; باشد. zwnj; را

چهارمین جرم غیرقابل تعلیق که البته در ماده 47 قانون مجازات اسلامی هم به آنها اشاره شده بود، جرایم مرتبط با کلاهبرداری، اختلاس و ارتشاء است. بر اساس تبصره zwnj; یک ماده zwnj; یک قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء و اختلاس و کلاهبرداری، مصوب 1367 و zwnj; در کلیه zwnj; ی موارد مذکور در این ماده، در صورت وجود جهات و کیفیات مخفیه، دادگاه ... نمی zwnj; تواند به تعلیق اجرای کیفر حکم دهد. zwnj; البته تنها استثنای این قانون در خصوص مجازات اختلاس است که اگر مرتکب اختلاس قبل از صدور کیفرخواست، تمام وجه مورد اختلاس را مسترد کند، در این صورت، قاضی می zwnj; تواند حکم حبس در خصوص وی را تعلیق کند.

جرم بعدی که غیرقابل تعلیق است، حمله به آمران معروف است. بر اساس ماده zwnj; 7 و zwnj; قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر، مصوب 1394 و zwnj; مجازات اشخاصی که مبادرت به اعمال مجرمانه نسبت به آمر به معروف و ناهی از منکر نمایند، قابل تخفیف و یا تعلیق نیست. zwnj; را

ششمین و آخرین جرم خاص هم در خصوص جرم قاچاق کالا و ارز است. بر اساس ماده 71 قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، مصوب 1392 و zwnj; جزای نقدی مقرر در این قانون، از سوی مرجع رسیدگی zwnj; کننده، قابل تعلیق و تخفیف نیست، و مجازات zwnj; های حبس و شلاق در جرایم قاچاق کالاهای ممنوعه، حرفه zwnj; ای و سازمان zwnj; یافته موضوع این قانون نیز، قابل تعلیق نمی zwnj; باشد. zwnj; را

بنابراین از نگاه قانونگذار می zwnj; توان نتیجه گرفت که در قوانین کیفری، آنچه مورد تاکید قانونگذار بوده، پیشگیری از اجرای حبس در خصوص مجرمانی است که نیازی به حضور آنها در زندان zwnj; ها وجود ندارد اما ارتکاب برخی جرایم، به لحاظ اهمیت و آثاری که دارد، راهی جز مجازات مجرم برای قانونگذار باقی نمی zwnj; گذارد.